



Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x
e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/17667/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/164/2016

N á l e z

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 16. 2. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti Milanu Karičkovi, IČO 87812291, se sídlem Lesní 308, 543 03 Vrchlabí - Podhůří, zastoupenému na základě plné moci ze dne 9. 3. 2016 JUDr. Gabrielou Brůžičkovou, advokátem, ev. č. ČAK 02323, se sídlem Příkop 27/2a, 602 00 Brno (dále jen „Instituce“), vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci zaplacení částky ve výši 40.000,- Kč, takto:

- I. Instituce, Milan Karička, IČO 87812291, se sídlem Lesní 308, 543 03 Vrchlabí - Podhůří, je povinna navrhovateli, ■, zaplatit částku ve výši 40.000,- Kč (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), a to ve lhůtě 3 dnů ode dne právní moci tohoto nálezu.**
- II. Instituce, Milan Karička, je podle § 17a zákona o finančním arbitrovi povinna zaplatit sankci ve výši 15.000,- Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých) na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č. ú. 19-3520001/0710, variabilní symbol platby 1642016, konstantní symbol platby 558, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu.**

O d ů v o d n ě n í :

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá vrácení peněžních prostředků, protože se zaplatit Instituci odměnu za obstarání příležitosti uzavřít smlouvu o úvěru nezavázal.

Finanční arbitř při zkoumání podmínek řízení vycházel z tvrzení stran sporu, že spolu uzavřely v průběhu měsíce září roku 2015 ústně smlouvu, ve které se Instituce zavázala Navrhovateli zajistit příležitost uzavřít smlouvu o úvěru se třetí osobou (dále jen „Smlouva o obstarání příležitosti“).

Finanční arbitř v této souvislosti dále zjistil, že Navrhovatel společně s ■ (společně s Navrhovatelem dále jen „Úvěrování“), uzavřeli dne 23. 9. 2015 se společností Quick Finance s.r.o., IČO 27433412, se sídlem Kotlaska 2414/5a, 180 00 Praha 8 – Libeň (dále jen „společnost Quick Finance“), smlouvu o úvěru č. 201517, ve které se společnost Quick Finance zavázala

poskytnout Úvěrovaným peněžní prostředky ve výši 450.000,- Kč „*pro účely bydlení – splacení předchozích půjček poskytnutých na financování změny stavby*“, s tím, že „*pohledávka úvěrujícího bude zajištěna zástavním právem k nemovitostem*“, a Úvěrovaní se naproti tomu zavázali poskytnuté prostředky ve sjednané době a dohodnutým způsobem vrátit společně s úroky (dále jen „Smlouva o úvěru Quick“).

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve vztahu k Instituci vystupoval jako fyzická osoba, která jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Z veřejně dostupných zdrojů, zejména z živnostenského rejstříku, finanční arbitr zjistil, že Instituce je fyzickou osobou podnikající na základě živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ v oboru činnosti „*Zprostředkování obchodu a služeb*“ s datem vzniku oprávnění 27. 4. 2011 na dobu neurčitou.

Instituce tedy byla v době jednání s Navrhovatelem při splnění dalších podmínek stanovených zákonem o živnostenském podnikání oprávněna zprostředkovávat úvěry, zápůjčky či obdobné finanční služby, které nepodléhají režimu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“). Instituci finanční arbitr považuje za instituci ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Smlouva o úvěru Quick je smlouvou o úvěru ve smyslu § 2395 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Smlouva o úvěru není smlouvou o spotřebitelském úvěru, neboť se jedná o smluvní vztah vyloučený z režimu zákona o spotřebitelském úvěru ve smyslu § 2 písm. a) bod 5. zákona o spotřebitelském úvěru, když se jedná o úvěr poskytnutý ke splacení úvěru, půjčky nebo jiné obdobné finanční služby poskytnuté za účelem změny stavby, kdy pohledávka věřitele je zajištěna zástavním právem k nemovitosti.

Finanční arbitr je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, neboť se jedná o spor mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem při zprostředkování „*jiného úvěru*“ ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), dána pravomoc českého soudu.

4 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel potvrzuje, že mu společnost ACEMA poskytla úvěr a že se u této společnosti v období od června do září roku 2015 informoval o možnostech předčasného splacení tohoto úvěru. Navrhovatel tvrdí, že mu společnost ACEMA sdělila, že úvěr může Navrhovatel splatit částkou ve výši 483.000,- Kč, a že mu v e-mailové zprávě ze dne 8. 9. 2015 nabídla pomoc při refinancování tohoto úvěru s tím, že „*tato služba je pro klienty ACEMY zdarma*“.

Navrhovatel tvrdí, že tuto nabídku přijal a že jej následně kontaktovala Instituce formou SMS zprávy, ve které uvedla, že kontakt na Navrhovatele obdržela od společnosti ACEMA, že našla společnost, která „*může refinancovat*“ úvěr, který mu poskytla společnost ACEMA, a že pokud má Navrhovatel o služby Instituce zájem, Instituce jej bude informovat o dalším postupu. Navrhovatel tvrdí, že nabídku Instituce akceptoval.

Navrhovatel tvrdí, že ho Instituce následně v období mezi 10. 9. 2015 a 15. 9. 2015 kontaktovala jednou telefonicky a sdělila mu, že jej ve věci zamýšlené úvěrové smlouvy již nebude nadále

kontaktovat Instituce, ale přímo „pan ■“ ze společnosti Quick Finance, který Navrhovateli sdělí „všechny potřebné informace“. Navrhovatel tvrdí, že o podobě zamýšlené smlouvy o úvěru s Institucí vůbec nejednal, když od Instituce nedostal „žádné informace ohledně úvěru jen kontakt na pana ■“.

Navrhovatel tvrdí, že jej dne 15. 9. 2015 společnost Quick Finance kontaktovala e-mailem a že se společností Quick Finance uzavřel Smlouvu o úvěru Quick.

Navrhovatel namítá, že ho Instituce nikdy neinformovala o tom, že od něj bude za své služby požadovat odměnu. Navrhovatel argumentuje, že ujednání Smlouvy o úvěru Quick, podle kterého byla část úvěru ve výši 40.000,- Kč poskytnuta bankovním převodem na účet č. ■, chápal jako ujednání o úhradě odměny společnosti Quick Finance, neboť v okamžiku uzavření této smlouvy neznal majitele uvedeného bankovního účtu a současně „nikde (rozuměj ve Smlouvě o úvěru Quick) nefigurovalo jméno pana ■ (rozuměj Instituce)“. Navrhovatel tvrdí, že skutečnost, že majitelem bankovního účtu č. ■ je Instituce, zjistil, až když obdržel Fakturu. Navrhovatel tvrdí, že Fakturu obdržel „[v] měsíci říjnu“ roku 2015.

Navrhovatel potvrzuje, že po něm společnost ACEMA požadovala při splacení úvěru, který mu poskytla, částku ve výši 400.000,- Kč, ačkoliv původně po něm žádala částku ve výši 483.000,- Kč.

6 Tvrzení Instituce

Instituce tvrdí, že s Navrhovatelem uzavřela ústní „smlouvu o zprostředkování“ (rozuměj Smlouvu o obstarání příležitosti), a že se v této smlouvě zavázala vyhledat pro Navrhovatele „finanční Instituci, která byla schopna a ochotna úvěr (rozuměj úvěr poskytnutý Navrhovateli společností ACEMA) tzv.přeúvěrovat“, a naproti tomu že se Navrhovatel zavázal zaplatit Instituci za tuto činnost odměnu ve výši 40.000,- Kč.

Instituce tvrdí, že výše její odměny byla Smlouvou o obstarání příležitosti „dohodnuta jako 10% z dohody o předčasném splacení úvěru, stanovená na základě provedeného vyúčtování ze dne 16. 9. 2015 (rozuměj Vyúčtování ACEMA)“.

Instituce potvrzuje, že je osobou samostatně výdělečně činnou a že na základě svého živnostenského oprávnění spolupracuje jako zprostředkovatel úvěrů s několika společnostmi poskytujícími úvěry, mimo jiné i se společností ACEMA a společností Quick Finance.

Instituce tvrdí, že kontaktní údaje Navrhovatele „■, ■“ společně s informací, že se jedná o „klienta, který má zájem o přeúvěrování“, kdy částka k úhradě činí „cca 450.000,-Kč“, obdržela od společnosti ACEMA v e-mailové zprávě ze dne 9. 9. 2015. Instituce tvrdí, že na základě této zprávy kontaktovala Navrhovatele, aby od něj zjistila „konkrétní požadavky, představy a možnosti dalšího přeúvěrování“, a následně i společnost Quick Finance, když tuto společnost „na daný obchodní případ vyhodnotil (rozuměj Instituce) jako nejoptimálnější“.

Instituce namítá, že by tuto činnost pro Navrhovatele nevykonávala, pokud by s Navrhovatelem neuzavřela smlouvu o zprostředkování, resp. ujednání o odměně.

Instituce argumentuje, že svůj závazek splnila, když mezi Navrhovatelem a společností Quick Finance zprostředkovala uzavření Smlouvy o úvěru Quick za účelem „vyplacení dluhu“ Navrhovatele vůči společnosti ACEMA. Instituce současně tvrdí, že v zájmu Navrhovatele jednala jak se společností ACEMA, když v důsledku jejího přičinění společnost ACEMA poskytla Navrhovateli slevu ve výši 83.000,- Kč, tak i se společností Quick Finance, neboť Smlouva o úvěru

Quick obsahuje oproti úvěrové smlouvě se společností ACEMA pro Navrhovatele „výhodnější smluvní podmínky“.

Instituce tvrdí, že Navrhovatel ústně souhlasil s její odměnou ve výši 40.000,- Kč a že jeho souhlas plyne i z čl. III. Smlouvy o úvěru Quick, který obsahuje ujednání o tom, že společnost Quick Finance poukáže část peněžních prostředků ve výši 40.000,- Kč na účet č. ■, „což byl účet pana ■“. Instituce namítá, že pokud by z tohoto ujednání Smlouvy o úvěru Quick neplynulo, že společnost Quick Finance poskytne tuto část peněžních prostředků Instituci „jako provizi“, Instituce by Fakturu na tuto částku nevystavila.

Instituce odmítá tvrzení Navrhovatele, že jsou její služby pro klienty společnosti ACEMA zdarma, neboť se společností ACEMA neuzavřela žádnou dohodu „že pro klienty, kteří přestanou být klienty ACEMY bude vyhledávat další úvěrující společnost zdarma a ACEMA jej rozhodně za tyto služby neplatí a ani nemá důvod tak činit“.

7 Podklady opatřené finančním arbitrem

Finanční arbitr ze spisu vedeného pro řízení sp. zn. FA/SU/45/2016, což je řízení vedené na návrh Navrhovatele proti společnosti Quick Finance, opatřil e-mail odeslaný společností Quick Finance Navrhovateli dne 15. 9. 2015 v 10:04 hod, ve kterém společnost Quick Finance Navrhovateli sdělila: „od pana ■ jsem dostal kontakt na vas s vasim pozadavkem na refinancovani uveru. Jsme ochotni vam nabidnout uver od nasi spolecnosti a uver refinancovat – vyplatit spolecnost Acema Credit+ vam nabidnout mensi financni prostredky navíc“.

8 Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval strany sporu ke smírnému vyřešení sporu. Instituce předložila návrh smírného řešení sporu, ve kterém navrhla zaplacení částky ve výši 20.000 Kč ve prospěch Navrhovatele. Navrhovatel však s tímto návrhem Instituce neprojevil souhlas, a tak se smírného řešení sporu mezi účastníky řízení nepodařilo dosáhnout.

9 Právní posouzení

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Předmětem sporu je nárok Navrhovatele na vrácení částky ve výši 40.000,- Kč, kterou Navrhovatel zaplatil Instituci.

9.1. *Skutková zjištění*

Z e-mailu, který společnost ACEMA odeslala Navrhovateli dne 8. 9. 2015, finanční arbitr zjistil, že společnost ACEMA nabídla Navrhovateli v souvislosti s refinancováním úvěru, který Navrhovateli poskytla, služby svých smluvních partnerů v „nebankovním sektoru, kteří hledají řešení pro naše klienty. Probíhá to tak, že jim předáme telefonní a e-mailový kontakt, oni se s Vámi spojí a domluví podrobnosti a nabídnou Vám řešení Vaší situace. Pokud budete souhlasit, můžeme Vám zajistit jejich služby, které jsou pro naše klienty zdarma“.

Z e-mailu ze dne 9. 9. 2015, ve kterém společnost ACEMA sdělila Instituci: „*níže Vám zasílám klienta, který má zájem o přeúvěrování; ■; Adresa nemovitosti: ■; Nemovitost= rekreační chata 3+1, odhad ACEMY 850.000,-Kč; Částka k předčasnému splacení cca 450.000,-Kč; Kontakt na klienta: ■, ■*“, finanční arbitr zjistil, že společnost ACEMA poskytla Instituci kontakt na Navrhovatele, jako na osobu poptávající zajištění příležitosti uzavřít smlouvu o úvěru.

Ze shodného tvrzení stran sporu finanční arbitr zjistil, že Instituce kontaktovala Navrhovatele s nabídkou zajištění příležitosti uzavřít smlouvu o úvěru, na jejímž základě Navrhovatel získá peněžní prostředky ke splacení svého závazku vůči společnosti ACEMA, a že Navrhovatel tuto nabídku přijal.

Z e-mailu ze dne 15. 9. 2015, ve kterém společnost Quick Finance sdělila Navrhovateli: „*od pana ■ jsem dostal kontakt na vás s vaším požadavkem na refinancování úvěru. Jsme ochotni Vám nabídnout úvěr od naší společnosti a úvěr refinancovat – vyplatit společnost Acema*“, finanční arbitr zjistil, že Instituce předala nejpozději dne 15. 9. 2015 společnosti Quick Finance kontaktní údaje Navrhovatele s tím, že Navrhovatel poptává úvěr ke splacení svého závazku vůči společnosti ACEMA.

Z obsahu Faktury opatřené datem „*vystavení: 21.9.2015*“ finanční arbitr zjistil, že Instituce fakturovala Navrhovateli za „*zprostředkování a poskytování služeb*“ částku „*k úhradě celkem: 40.000,- Kč*“, s formou úhrady „*[b]ankovním převodem; Bankovní spojení: Fio Banka; Číslo účtu: ■*“ a datem splatnosti „*5.10.2015*“. Z ručně psané poznámky ve spodní části Faktury finanční arbitr zjistil, že „*[f]aktura je zaplacená*“.

Z čl. I. odst. 1.1. Smlouvy o úvěru Quick finanční arbitr zjistil, že se společnost Quick Finance touto smlouvou dne 23. 9. 2015 zavázala poskytnout „*ve prospěch úvěrovaného (rozuměj Navrhovatele) peněžní prostředky v celkové částce 450.000,- Kč*“. Z čl. III. odst. 3.1. této smlouvy, podle kterého „*[č]ást úvěru ve výši 400.000,- Kč úvěrující poukáže na účet společnosti ACEMA..., č.u. ■ za účelem úhrady dluhu úvěrovaného*“, z čl. 3.2. podle kterého „*[č]ást úvěru ve výši 3.000,- Kč úvěrující poukáže na účet č. ■...za účelem úhrady dluhu úvěrovaného*“ a z čl. 3.3. podle kterého „*[č]ást úvěru ve výši 40.000,- Kč úvěrující poukáže na účet č. ■, variabilní symbol ■, za účelem úhrady dluhu úvěrovaného*“, finanční arbitr zjistil, že si smluvní strany sjednaly, že společnost Quick Finance poskytne úvěr ve prospěch Navrhovatele několika bezhotovostními převody na různé bankovní účty, přičemž vyjma společnosti ACEMA nebyly majitelé těchto účtů ve Smlouvě o úvěru Quick identifikováni. Současně nebyl smluvními stranami konkretizován ani účel převodu těchto prostředků, když z obecného konstatování, že důvodem je úhrada dluhu Navrhovatele, finanční arbitr nezjistil o jaký dluh, z jakého smluvního vztahu ani vůči jakému věřiteli se má podle Smlouvy o úvěru Quick jednat.

Ze shodného tvrzení stran sporu finanční arbitr dále zjistil, že bankovní účet č. ■ je účet Instituce.

Z Dohody o splacení úvěru ACEMA, resp. z jejího ujednání čl. 1. odst. 1.2., finanční arbitr zjistil, že „*výše dluhu úvěrovaného (rozuměj Navrhovatele) vůči úvěrujícímu (rozuměj společnosti ACEMA) ke dni 25. 9. 2015 vzniklého na základě Smlouvy o úvěru (dále jen „Dlužná částka“), činí 400.000,- Kč*“. Ze shodného tvrzení stran sporu finanční arbitr dále zjistil, že společnost ACEMA před uzavřením Dohody o splacení úvěru ACEMA požadovala po Navrhovateli vyšší částku.

Z obsahu e-mailů odeslaných společností ACEMA Navrhovateli dne 8. 9. 2015 a Instituci dne 9. 9. 2015 finanční arbitr dovozuje, že společnost ACEMA nabízela Navrhovateli služby Instituce.

Z e-mailu odeslaného společností ACEMA Instituci dne 9. 9. 2015 a z e-mailu odeslaného společností Quick Finance Navrhovateli dne 15. 9. 2015, má finanční arbitr za prokázané, že

Navrhovatel a Instituce uzavřeli Smlouvu o obstarání příležitosti mezi dnem 9. 9. 2015 a dnem 15. 9. 2015.

Finanční arbitr nemá za prokázané, že Instituce jednala s Navrhovatelem o konkrétní podobě zamýšlené smlouvy o úvěru, a že se Navrhovatel ústně zavázal zaplatit Instituci za její činnost odměnu, když Instituce nepředložila žádné podklady na podporu tohoto svého tvrzení a současně taková skutečnost neplyne ani ze shodného tvrzení stran sporu.

9.2. Právní vztah mezi Navrhovatelem a Institucí

Finanční arbitr vychází ze zjištění, že Navrhovatel jednal s Institucí o zajištění příležitosti uzavřít smlouvu o úvěru, na základě které by získal peněžní prostředky ke splacení úvěru, který mu poskytla společnost ACEMA, v době mezi dnem 9. 9. 2015 a dnem 15. 9. 2015.

Jednání spočívající v zajištění příležitosti uzavřít smlouvu se třetí osobou odpovídá právnímu institutu zprostředkování, které upravuje občanský zákoník.

Podle § 2445 odst. 1 občanského zákoníku platí, že *„[s]mlouvou o zprostředkování se zprostředkovatel zavazuje, že zájemci zprostředkuje uzavření určité smlouvy s třetí osobou, a zájemce se zavazuje zaplatit zprostředkovateli provizi“*. Podle § 2445 odst. 2 občanského zákoníku platí, že *„[j]e-li již při uzavření smlouvy, kterou se jedna strana zaváže obstarat druhé straně příležitost k uzavření smlouvy s třetí osobou, z okolností zřejmé, že za obstarání bude požadována odměna, má se za to, že byla uzavřena smlouva o zprostředkování“*.

Podstatou zprostředkování (ve smyslu závazkového právního vztahu založeného smlouvou o zprostředkování) tak je úplatná činnost zprostředkovatele v zájmu zájemce směřující k tomu, aby měl zájemce příležitost uzavřít určitou smlouvu se třetí osobou. Nárok zprostředkovatele na provizi za zprostředkování nezávisí na tom, zda zájemce zamýšlenou smlouvu skutečně uzavřel, ale na tom, zda zprostředkovatel zájemci zajistil příležitost smlouvu uzavřít. Zákon nestanoví, v jaké formě musí být smlouva o zprostředkování uzavřena. Platně tak lze uzavřít smlouvu o zprostředkování i v ústní formě. Podstatnými náležitostmi smlouvy o zprostředkování podle § 2445 občanského zákoníku přitom je vymezení povinnosti zprostředkovatele zprostředkovat zájemci uzavření určité smlouvy a vymezení povinnosti zájemce zaplatit zprostředkovateli za tuto činnost provizi. Výše provize nemusí být ve smlouvě o zprostředkování vyjádřena, neboť v případě, že výše odměny zprostředkovatele nebo způsob jejího určení není ve smlouvě o zprostředkování uveden, uplatní se ustanovení § 1792 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého platí, že *„úplata byla ujednána ve výši obvyklé v době a místě uzavření smlouvy“*.

Jinak je tomu ovšem v případě, že se smluvní strany dohodnou, že zprostředkovatel bude svou činnost vykonávat bezúplatně. V takovém případě se nejedná o smlouvu o zprostředkování ve smyslu občanského zákoníku, neboť nejsou naplněny její podstatné obsahové náležitosti. Může se tak jednat o smlouvu příkazní podle § 2430 a násl. občanského zákoníku (pokud je zprostředkovatelská činnost jedním z předmětů příkazu), nebo o smlouvu nepojmenovanou (v případě, že se smluvní strany dohodly pouze na zprostředkovatelské činnosti).

Ustanovení § 2445 odst. 2 občanského zákoníku pamatuje na případy, kdy vznikne pochybnost o tom, zda smluvní strany sjednaly povinnost zájemce zaplatit zprostředkovateli za jeho činnost provizi. Citované ustanovení zakládá vyvrátitelnou domněnku, že jde o smlouvu o zprostředkování, pokud bylo již při uzavření smlouvy z okolností zřejmé, že zprostředkovatel bude za svou činnost požadovat odměnu. Je přitom na tom z účastníků, který se uzavření smlouvy o zprostředkování dovolává, aby prokázal, že strany uzavřely smlouvu o zprostředkování a že již při jejím uzavření bylo zřejmé, že za zprostředkovatelskou činnost bude požadována odměna.

Instituce v řízení před finančním arbitrem nepředložila žádný podklad, např. záznam ústního jednání s Navrhovatelem, v jehož rámci měla být Smlouva o obstarání příležitosti uzavřena, a ani jinak nedoložila své tvrzení, že Navrhovatel v rámci jednání s Institucí souhlasil s tím, že Instituci za její činnost zaplatí odměnu ve výši 40.000,- Kč. Taková vůle Navrhovatele přitom neplyne ani z obsahu Smlouvy o úvěru Quick, neboť ačkoliv podpisem Smlouvy o úvěru Quick dne 23. 9. 2015 Navrhovatel vyjádřil souhlas s ujednáním čl. III. odst. 3.3. této smlouvy, ve kterém se smluvní strany dohodly, že společnost Quick Finance poskytne část peněžních prostředků ve výši 40.000,- Kč na účet č. ■■■, z obsahu uvedeného ujednání neplyne vůle Navrhovatele poskytnout tyto prostředky Instituci, resp. jimi uhradit svůj existující závazek vůči Instituci. Ani na jiných místech Smlouva o úvěru Quick neobsahuje žádné ujednání o tom, že takto čerpaná částka je určena k úhradě závazku Navrhovatele vůči Instituci. Nad to Instituce neprokázala, že Navrhovatel věděl v době uzavření Smlouvy o úvěru Quick, že účet č. ■■■ je účet Instituce, neboť ačkoliv Instituce vystavila dne 21. 9. 2015 Fakturu, na které tento účet uvedla jako účet určený k úhradě odměny Instituce, Instituce neprokázala, že Navrhovateli doručila Fakturu ještě před podpisem Smlouvy o úvěru Quick. Navíc z ručně psané poznámky na Faktuře, podle které byla fakturovaná částka již zaplacená, je s ohledem na skutečnost, že k této úhradě došlo až na základě Smlouvy o úvěru Quick, zřejmé, že Navrhovatel mohl Fakturu obdržet až po uzavření Smlouvy o úvěru Quick.

Finanční arbitr tak nemá za prokázané tvrzení Instituce, že se Navrhovatel zavázal, že Instituci zaplatí za její činnost odměnu ve výši 40.000,- Kč, resp. jakoukoli odměnu.

Podkladem řízení vztahujícím se k okamžiku uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti, který Instituce finančnímu arbitrovi předložila, je s ohledem na dobu jeho vyhotovení pouze e-mail, který dne 9. 9. 2015 odeslala společnost ACEMA Instituci. Z obsahu tohoto e-mailu ovšem nevyplývá, že Instituce bude za svou činnost požadovat od Navrhovatele odměnu, když tento dokument obsahuje pouze údaje vztahující se k Navrhovateli a jeho závazku vůči společnosti ACEMA.

Proto, i kdyby Navrhovatel znal v době uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti obsah uvedené komunikace společnosti ACEMA s Institucí, nemohlo mu být zřejmé, že Instituce od něj bude požadovat za svou činnost podle Smlouvy o obstarání příležitosti odměnu. Jako doklad o tom, že Navrhovateli mohlo být v okamžiku uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti zřejmé, že od něj Instituce bude požadovat za svou činnost odměnu, nemůže s ohledem na shora uvedené sloužit ani Faktura.

Naproti tomu jediným podkladem řízení, který se vztahuje k okamžiku uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti a hovoří o tom, zda Navrhovatel bude povinen platit za služby související se zajištěním příležitosti uzavřít Smlouvu o úvěru Quick, je e-mail, který společnost ACEMA odeslala Navrhovateli dne 8. 9. 2015. Jak finanční arbitr uvedl shora, společnost ACEMA v této zprávě sděluje Navrhovateli, že Instituce poskytne Navrhovateli své služby zdarma.

Finanční arbitr tak nezjistil, že by z okolností uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti bylo zřejmé, že Instituce bude za svou činnost požadovat od Navrhovatele odměnu. Naopak z podkladů shromážděných v průběhu řízení, resp. z e-mailu odeslaného společností ACEMA dne 8. 9. 2015 Navrhovateli plyne, že k okamžiku uzavření Smlouvy o obstarání příležitosti byl Navrhovatel informován o tom, že Instituce poskytne Navrhovateli své služby zdarma.

Tomuto závěru finančního arbitra přitom nebrání skutečnost, že společnost ACEMA snížila částku, kterou po Navrhovateli v souvislosti s úvěrem, který Navrhovateli poskytla, původně požadovala, neboť i v případě, že by k uvedenému snížení částky došlo v důsledku činnosti Instituce, nezměnilo by to nic na skutečnosti, že ze Smlouvy o obstarání příležitosti nevyplývá závazek Navrhovatele zaplatit Instituci odměnu. Nad to Instituce ani netvrdí, že se Smlouvou o obstarání příležitosti zavázala jednat v zájmu Navrhovatele se společností ACEMA.

Finanční arbitr proto uzavírá, že Navrhovatel se Smlouvou o obstarání příležitosti nezavázal zaplatit Instituci za její služby odměnu, když ani z okolností uzavření této smlouvy nebylo zřejmé, že Instituce bude požadovat za poskytnutí služeb odměnu. Z důvodu absence povinnosti Navrhovatele zaplatit Instituci za její činnost odměnu Smlouva o obstarání příležitosti není smlouvou o zprostředkování ve smyslu § 2445 a násl. občanského zákoníku, když neobsahuje podstatné náležitosti této smlouvy.

Smlouva o obstarání příležitosti je tedy smlouvou nepojmenovanou, ve které si Navrhovatel a Instituce sjednali pouze to, že Instituce zajistí pro Navrhovatele příležitost uzavřít smlouvu o úvěru, na jejímž základě Navrhovatel získá peněžní prostředky ke splnění svého závazku vůči společnosti ACEMA.

Podle § 2991 odst. 2 občanského zákoníku „[b]ezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám“. Podle ustanovení § 2991 odst. 1 občanského zákoníku pak platí, že „[k]do se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil“.

Částka 40.000,- Kč, kterou Navrhovatel zaplatil Instituci při bezhotovostním čerpání úvěru ze Smlouvy o úvěru Quick, ačkoliv Instituci na tuto částku nevznikl nárok, když ze Smlouvy o obstarání příležitosti neplyne takový závazek Navrhovatele, tak představuje majetkový prospěch Instituce získaný plněním bez právního důvodu ve smyslu § 2991 odst. 2 občanského zákoníku, a Instituce proto musí podle § 2991 odst. 1 občanského zákoníku Navrhovateli tuto částku vydat.

10 K výrokům nálezu

Finanční arbitr nezjistil, že se Navrhovatel Smlouvou o obstarání příležitosti zavázal zaplatit Instituci odměnu, ani že z okolností uzavření této smlouvy bylo zřejmé, že Instituce bude od Navrhovatele požadovat za svou činnost odměnu. Jelikož Navrhovatel Instituci zaplatil částku ve výši 40.000,- Kč, na kterou Instituci nevznikl nárok, finanční arbitr Instituci ve výroku I. tohoto nálezu uložil, aby Navrhovateli vrátila finanční prostředky ve výši 40.000,- Kč, které bez právního důvodu od Navrhovatele přijala a kterých se Navrhovatel v řízení domáhá.

Jelikož finanční arbitr v nálezu vyhověl Navrhovateli, ukládá zároveň Instituci ve výroku II. tohoto nálezu v souladu s ustanovením § 17a zákona o finančním arbitrovi sankci. Toto ustanovení pak stanoví výši ukládané sankce, která činí 10 % z částky, kterou je Instituce podle nálezu povinna zaplatit Navrhovateli, přičemž pokud je takto vypočtená sankce nižší než 15.000,- Kč, je finanční arbitr povinen uložit sankci právě ve výši 15.000,- Kč. Sankce je příjmem státního rozpočtu a Instituce je povinna ji zaplatit ve lhůtě a způsobem uvedeným ve výroku tohoto nálezu.

Finanční arbitr na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í:

Účastník řízení může proti tomuto nálezu podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat do 15 dnů od jeho doručení tomuto účastníku řízení písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi, přičemž platí, že včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi je nález, který již nelze napadnout námitkami, v právní moci.

Podle § 17 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi je nález, jakmile uplyne lhůta k plnění, vykonatelný podle občanského soudního řádu.

V Praze dne 22. 9. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr